

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: O. N.**, zastoupen JUDr. Petrem Kučerou, advokátem, se sídlem Masarykovo náměstí 7, Šumperk, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě č. j. 19 Ca 197/2001 - 121 ze dne 14. 12. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci JUDr. Petru Kučerovi **se** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti **ne příznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 17. 5. 2001, č. X, byla žalobci (dále jen „stěžovatel“) zamítnuta žádost o částečný invalidní důchod. Toto rozhodnutí stěžovatel dne 4. 6. 2001 napadl žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě. V průběhu jednání dne 30. 11. 2004 stěžovatel požádal o ustanovení zástupce soudem, přičemž tuto svou žádost odůvodnil tím, že nepracuje ze zdravotních důvodů a nemá jiné příjmy než ty, které vyplývají ze zákona. Protože se nachází ve věznicí, má právo, aby jej zastupoval advokát. Stěžovatel soudu předložil své potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech. Krajský soud v Ostravě usnesením blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku zástupce neustanovil. V odůvodnění uvedl, že pro ustanovení zástupce soudem musí být splněny dvě podmínky, a to předpoklady

pro osvobození navrhovatele od soudních poplatků, což stěžovatel splňuje, a zároveň potřeba ustanovení zástupce k ochraně práv dotyčného. V projednávaném případě dospěl krajský soud k závěru, že předmětem přezkumu je rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení – jeho soulad se skutkovým a právním stavem ke dni vydání rozhodnutí. Stěžovatel neprokázal, že by byl stížen takovou zdravotní poruchou, pro niž by nebyl schopen činit příslušné procesní úkony. Naopak z jeho podání vyplývá, že chápe smysl soudního jednání a je schopen dostatečnou měrou hájit své zájmy. Ochrana jeho práv proto nevyžaduje, aby mu soud ustanovil zástupce.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, v níž tvrdí, že krajský soud hrubě porušil zákony České republiky. Hrubě též porušil Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolu č. 11, s protokoly č. 1, 4, 5, 6 a 7. Okázal též na všechny mezinárodní smlouvy, které ČR uzavřela, včetně smluv týkajících se vydávání a předávání osob za účelem obhajoby, vyšetřování a podávání žalob proti samotné České republice. Dále uvedl, že je dlouho ve výkonu neoprávněného trestu a nesouhlasí, aby proběhlo jakékoli soudní jednání bez jeho osobní přítomnosti. Napadené usnesení považuje za nesmyslné a neplatné, trvá na přidělení zástupce soudem.

Žalovaná nebyla k vyjádření se ke kasační stížnosti vyzvána.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu stěžovatelova podání Nejvyšší správní soud dovodil, že se dovolává stížnostního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky týkající se splnění podmínek pro ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolává Ústavy České republiky a mezinárodních smluv, jež jsou součástí Ústavního pořádku. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že právo na právní pomoc v řízení před soudy podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod není právem absolutním. Toto právo lze realizovat jen za zákonem stanovených podmínek. Pro účely správního soudnictví je takovým zákonným ustanovením § 35 odst. 7 (nyní odst. 8) s. ř. s.

Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. (ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí krajského soudu) může soud navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Z dikce citovaného ustanovení přitom vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky. Musí se jednat o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a musí to být třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci byla bezpochyby splněna podmínka předpokladů k osvobození

od soudních poplatků. Ke druhé podmínce Nejvyšší správní soud v rozsudku publikovaném pod č. 492/2005 Sb. NSS konstatoval, že rozhoduje-li soud o návrhu na ustanovení zástupce účastníka v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, zabývá se komplexně tím, zda je takového zastoupení třeba k ochraně práv tohoto účastníka řízení. Pro posouzení nezbytnosti ustanovení zástupce pro ochranu zájmů navrhovatele je podstatná především formální a obsahová úroveň žaloby (ve věci, která není po stránce skutkové a právní složitá) a schopnost navrhovatele se soudem komunikovat a formulovat svá podání. Z obsahu soudního spisu je zřejmé, že stěžovatel vyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím žalované a označil též důvody, proč tak učinil. Zcela dostatečně tak formuloval žalobní námitky, jimiž by se krajský soud měl v řízení zabývat. Jelikož jde v dané věci o přezkum rozhodnutí závisujícího v podstatné míře na posouzení zdravotního stavu stěžovatele a toto posouzení je zákonem svěřeno posudkovým komisím Ministerstva práce a sociálních věcí, přičemž stěžovatel srozumitelně formuloval důvody, proč předchozí lékařský závěr považuje za nesprávný, není v daném případě ustanovení zástupce pro ochranu jeho zájmů nezbytné.

Krajský soud proto nepochybil, když s ohledem na výše uvedené návrh na ustanovení zástupce zamítl.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť stěžovatel neměl v řízení úspěch a úspěšné žalované takové právo odňal s. ř. s. výslovně v § 60 odst. 2 (jednalo se o řízení ve věcech důchodového pojištění).

Odměna ustanovenému zástupci stěžovatele nebyla přiznána, neboť z jeho písemného vyjádření ze dne 1. 2. 2006 vyplývá, že neučinil žádné úkony právní pomoci.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu